

[Socialministeren]

sætte døgnpleje ved hjemmehjælp. Samtidig må det dog understreges, at aktuelle vanskeligheder ved at skaffe hjemmehjælpere naturligvis vil kunne stille sig hindrende i vejen for mere generelle dagplejeordninger i form af hjemmehjælp.

Jeg skal dernæst sige nogle ord om det fremsatte forslag om indførelse af plejeorlov til pasning af døende.

Forslagsstillernes ønske om indførelse af denne orlov giver, selv om jeg som nævnt også har sympati for tanken, anledning til betænkeligheder, til overvejelser og til problemer. Af bemærkningerne til forslaget fremgår, at det er forslagsstillernes tanke, at patientens læge skal visitere til orloven, når det skønnes, at den døende har ca. 3 måneder tilbage. En sådan ordning vil lægge et meget stort ansvar på lægen. Det vil formodentlig være et stort problem for ham at afgøre, hvornår der skal være ret til orlov, da lægen herved også skal tage stilling til, om alt håb er ude, og i så fald hvor lang tid den døende har tilbage. Lægen kan endvidere ved sin beslutning komme til at tage det sidste håb fra den døende.

Forslagsstillerne ønsker, at der gives de personer, der ønsker at benytte sig af et tilbud om plejeorlov, økonomisk kompensation. Denne kompensation skal eventuelt gives i form af dagpenge efter samme princip som ved barselorlov. En kompensation i form af dagpenge ville stride imod det nugældende princip i dagpengeloven, hvorefter det kun er den enkeltes egen sygdom m. m., der kan danne grundlag for udbetaling af dagpenge. En ændring af dette princip måtte altså i givet fald kræve nærmere overvejelse.

Gennemførelsen af en dagpengeret vil imidlertid ikke i sig selv være nok til at løse problemet, da den gældende dagpengelov ikke giver ret til frihed fra arbejdet. Ved barselorlov er spørgsmålet om ret til frihed i dag løst enten ved anden lovgivning, f. eks. tjenestemandsløven og funktionærloven, eller ved kollektivt overenskomst eller individuel aftale. De gældende overenskomster indeholder ikke bestemmelser om ret til frihed i forbindelse med pasning af døende. Skal indførelsen af plejeorlov have nogen vidtstrakt betydning, vil det derfor som udgangspunkt være nødvendigt, at arbejdsmarkedets parter bliver enige om at give en sådan ret til frihed i forbindelse med denne orlov. Opnås der ikke

enighed om en sådan aftale, vil en person, der ønsker plejeorlov, være nødt til at sige sin stilling op. I den nuværende beskæftigelsessituation kan man nemt forestille sig vanskeligheder for den, der har haft en sådan orlov, med at skaffe sig arbejde igen.

Endelig vil forslaget om, at plejeorloven skal kunne vare op til et år, ligeledes gøre det meget vanskeligt for den, der har plejeorlov, at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Det er nemlig nærliggende at antage, at en medarbejder vil være udsat for en særlig afskedigelsesrisiko, når det ikke vides, om pågældende vender tilbage til arbejdet efter ca. 3 måneder eller måske først efter et helt år. Jeg er derfor enig med Knud Smidt-Nielsen, der i en kommentar i Ugeskrift for Læger, nr. 6, gør opmærksom på, at forslaget om plejeorlov for at passe døende rummer en række praktiske problemer såvel på social- og sundhedsområdet som på det arbejdsmarkedsmæssige område.

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser af indførelsen af plejeorlov, er det meget svært at sige noget konkret. Jeg kan dog oplyse, at den gennemsnitlige udgift pr. sygehusseng er ca. 1.000 kr. pr. dag. Regnes der med en gennemsnitlig liggetid på 40 dage, kan den sparede sygehusudgift beregnes til 40.000 kr. pr. tilfælde. Nettobesparelsen vil dog blive betydelig mindre, da de sparede sygehusudgifter vil blive reduceret med udgiften til den økonomiske kompensation til de personer, der har plejeorlov, samt med udgifter til læge, medicin m. v. Endvidere vil besparelsen på sygehusområdet på kort sigt næppe blive stor, da sygehuskapaciteten må formodes at blive udnyttet ved indlæggelsen af andre patienter.

Jeg kommer med disse bemærkninger, fordi det er en tradition ved lovforslag at nævne det økonomiske. Jeg er formentlig enig med alle, der beskæftiger sig med denne sag, i, at det økonomiske er en biting i denne overvejelse, og at det afgørende er spørgsmålet om, hvordan man bedst muligt bistår den døende og den døendes pårørende.

Men der er altså en meget lang række praktiske og økonomiske problemer, og jeg er enig med forslagsstillerne i, at disse problemer nu må undersøges nærmere. Det er derfor min hensigt at lade en kreds af sagkyndige se på problemerne omkring plejeorlov til pasning af døende. Jeg tænker mig, at